

Vergroening = vooruitgang

concept verkiezingsprogramma, 6 augustus 2010

NB: tekst moet nog opgemaakt worden

Inhoudsopgave

I	Duurzame vergezichten	pag. 2
II	Zuinig op ruimte en water	pag. 3
III	Vervoer voor iedereen	pag. 5
IV	Natuurlijk groen!	pag. 7
V	Samen zorgen en leven	pag. 9
VI	Groene groei	pag. 11
VII	Verantwoord en vernieuwend besturen	pag. 13

Programmacommissie

Hetty Hafkamp
Harmen Binnema
Rob Monen
Rosalie Smit
Jan Popma
Lonneke Regter

I Duurzame vergezichten

Noord-Holland is een prachtige en veelzijdige provincie met ruimte om te wonen, te werken en te ontspannen. Het noorden is landelijk, open en weids, met een belangrijke rol voor de landbouw. Het zuiden van de provincie, met een sterke diensteneconomie en creatieve sector, is voller en drukker; de ruimte is schaars. Beide delen vragen om slimme en creatieve ordening, waarbij meervoudig ruimtegebruik, menging van functies en duurzaamheid centraal staan.

GroenLinks staat voor een groene en diverse samenleving die iedereen omarmt. De uitdaging voor de komende jaren zal zijn om de bestaande kwaliteiten in noord en zuid te versterken en met elkaar te verbinden. GroenLinks streeft naar economische en bestuurlijke vooruitgang met oog voor de diversiteit en leefbaarheid van de provincie. Noord-Holland heeft structurele oplossingen nodig, juist in economisch moeilijke tijden. Een groene visie op lange termijn maakt het mogelijk.

Voor GroenLinks staat het belang van de provincie niet ter discussie. Regisseren, aanjagen en stimuleren is van wezenlijk belang. Voor bescherming van natuur en landschap, ruimte voor wonen en werken, een schoon milieu en duurzame energie is het middenbestuur bij uitstek geschikt. GroenLinks ziet het nut van provincies in voor regionale afstemming, een continue dialoog tussen partijen en overzicht over de uitvoering van beleid door andere overheden.

Het vooruitzicht op fikse kortingen door het Rijk heeft provincies gedwongen tot een kritische blik op haar verantwoordelijkheden. Noord-Holland moet de komende jaren structureel 65 miljoen gaan bezuinigen. Dit heeft ertoe geleid dat de provincie, net als vele andere, heeft gekozen voor een focus op bereikbaarheid, natuur, milieu en ruimtelijke ordening.

Bij onderwerpen die daar verder van afstaan, past een bescheidener rol van de provincie en een grotere inzet van gemeenten, het Rijk of maatschappelijke organisaties. Het neemt niet weg dat GroenLinks die taken minder belangrijk vindt. De provincie moet erop toezien dat in het belang van alle burgers sociale en culturele zaken in Noord-Holland op een goede manier overdragen worden. Efficiënt en effectief bestuur staat bij GroenLinks hoog in het vaandel.

De tijd is rijp voor duurzame vernieuwing en heldere keuzes. Vergroening biedt ongekende kansen om Noord-Holland als woon- en werkgebied aantrekkelijk te maken én houden: veilig, schoon en vrijzinnig met ruimte voor innovatie en ontwikkeling. Met behoud van de nationale en internationale economische en culturele aantrekkingskracht van de provincie.

Als het aan GroenLinks ligt, blijft Noord-Holland dé provincie voor een sociaal, groen en cultuurrijk samenleven dat de uitdagingen van de toekomst met gemak aan kan.

II Zuinig op ruimte en water

GroenLinks legt de nadruk op afstemming, samenwerking en eigen initiatief, met de filosofie van de nieuwe Wet Ruimtelijke Ordening en de provinciale Structuurvisie in gedachten. Anderen krijgen de ruimte om op (boven)lokaal niveau projecten uit te voeren. Zo zijn agrariërs hard nodig voor het beheer van natuur en landschap.

Slimme combinaties van functies zijn mogelijk, bijvoorbeeld in de *urban fringes*, de overgangsgebieden tussen stad en platteland. Voorbeelden hiervan zijn agrarisch natuurbeheer, menging van bedrijvigheid en woningbouw en het gebruik van glastuinbouw voor lokale energieopwekking.

In de komende vier jaar is het onnodig nieuwe bedrijventerreinen aan te leggen. Eerst moeten de bestaande terreinen beter benut worden. Ruimte voor nieuwe bebouwing gebeurt zo veel mogelijk binnen bestaande steden en dorpen.

GroenLinks is voorstander van rood-voor-grijs: omzetten van kantoren of bedrijfspanden in woningen. Een lagenbenadering is belangrijk. Bij voorkeur wordt er voor bebouwing niet gekozen voor te laaggelegen gebieden en wel voor locaties die goed bereikbaar zijn per openbaar vervoer en met de auto.

Eventuele groei van de havens in het Noordzeekanaalgebied moet plaatsvinden op de huidige terreinen. De kolenopslag moet op den duur plaats maken voor activiteiten die duurzaam zijn en meer werkgelegenheid opleveren.

Dankzij GroenLinks (2007-2010) [logo met bijvoorbeeld een opgestoken duim, dat succes voorstelt]

- nadruk op bouwen binnen steden en dorpen
- volop duurzaamheid in ruimtelijke ordening
- rem op onnodige bedrijventerreinen
- uitspraak tegen buitendijkse bebouwing en brug in IJmeer
- geen golfbaan in de Bloemendalerpolder

GroenLinks kiest voor:

- een provinciaal grondbedrijf om samen met gemeenten gewenste ruimtelijke ontwikkelingen te stimuleren;
- een per gebied specifieke aanpak met onderscheid tussen natuur en landschap versus agrarische productie met mogelijkheid voor verbrede landbouw;
- bescherming van landschap en stadsgezichten door aanwijzingen of een inpassingplan en geen grootschalige detailhandel in het open landschap;
- ontwikkeling van wonen en werken rondom stations en andere ov-knooppunten;
- alleen bebouwing in landelijk gebied als de plannen passen binnen regionale afspraken en duurzaam zijn;
- een open IJmeer, waarin natuur en ecologie voorop staan: geen buitendijkse bebouwing en geen brug tussen Amsterdam en Almere;
- een haven die zich meer en meer concentreert op verwerking en toegevoegde waarde en zo min mogelijk op doorvoer en overslag;
- herstructurering en verduurzaming van oude bedrijventerreinen, gefinancierd uit vernieuwingsbijdragen van iedere vierkante meter bedrijfsgrond die de provincie uitgeeft;

Zorg voor water en kwaliteit

Er wordt met water vaak te weinig en te laat rekening gehouden. GroenLinks wil dat water als ordenend principe eerder aan bod komt. Het is noodzakelijk gebieden voor berging van calamiteiten en piekbelasting aan te wijzen.

GroenLinks is zich bewust van de ingrijpende effecten voor de agrariërs en bewoners in deze gebieden en is daarom voorstander van maatwerk en goede compensatie.

Bij nieuwbouw en herstructurering staat kwaliteit voorop. Het gaat niet om een maximaal financieel resultaat uit de exploitatie, maar om energieneutraal bouwen met duurzame materialen, bouwen voor verschillende doelgroepen en architectuur met respect voor landschap en cultuurhistorie.

In sommige Noord-Hollandse gemeenten zal over enige jaren krimp gaan ontstaan. Meer bouwen zal dit niet tegengaan, GroenLinks gelooft in herinrichting van bepaalde gebieden die recht doet aan de diversiteit van de provincie.

GroenLinks is kritisch voorstander van het Wieringerrandmeer. Hoofddoel van dit plan is de realisatie van honderden hectares nieuwe natuur. Daarnaast moet het randmeer de sociaal-economische positie van de Noordkop verbeteren.

In het noorden van de provincie liggen volop kansen voor windenergie. Een intelligente opstelling van de windmolens beperkt de aantasting van het landschap. Andere vormen van duurzame energie, zoals biomassa en zonne-energie, worden aangemoedigd als deze in het landschap past.

Schiphol heeft een belangrijke economische functie, maar legt tegelijk een fors (ruimtelijk) beslag op de omgeving. De provincie zet zich in voor Schiphol als moderne internationale luchthaven met selectieve en duurzame ontwikkeling van de luchtvaart en beperking van hinder voor de omgeving. Uitbreiding met een zesde baan is niet aan de orde.

GroenLinks kiest voor:

- betere zorg voor water in de provincie;
- krimp als kans voor herinrichting van landelijk en stedelijk gebied met eigen karakter;
- volop benutten van de ruimtelijke mogelijkheden voor windenergie en andere vormen van duurzame energie;
- aanpassen van het plan voor het Wieringerrandmeer als niet aan de voorwaarden voor natuur en economische impuls wordt voldaan: lukt dat niet, dan het plan stopzetten.

III Vervoer voor iedereen

Werken aan bereikbaarheid is een van de troeven van de provincie. De provincie realiseert en onderhoudt de provinciale wegen en fietspaden, is opdrachtgever voor het openbaar vervoer en stimuleert gemeenten bij de aanleg van diverse projecten.

GroenLinks kiest voor een bereikbaarheid die groen én veilig is. Dat betekent: investeren en onderhouden. Investeren in de fietsmogelijkheden voor korte afstanden en instandhouding van een sluitend netwerk van openbaar vervoer inclusief verbindingen over water zijn nodig. Doorgaan met noodzakelijke investeringen in het netwerk van hoogwaardig openbaar vervoer voor lange afstanden, zoals bij de aanleg van vrije busbanen langs snelwegen. Plus: overstappunten op plekken waar het openbaar vervoer niet tot de voordeur rijdt. De reistijden gaan omlaag, het comfort omhoog.

Daarnaast stimuleert de provincie gemeenten actief om aantrekkelijke en snelle fietsroutes tussen woon-, werk- en recreatiegebieden te realiseren. De provincie geeft het goede voorbeeld door voor de fietspaden langs de eigen provinciale wegen een strenge kwaliteitsnorm te hanteren. Er komt meer regie op de aanleg van langeafstandsfietspaden ('fietsnelroutes').

GroenLinks pleit voor een betere samenwerking tussen opdrachtgevende overheden. Het doel is efficiënte en effectieve ov-voorzieningen in Noord-Holland. Als het aan GroenLinks ligt, wordt openbaar vervoer beter toegankelijk voor iedereen.

Dankzij GroenLinks (2007-2010) [logo met bijvoorbeeld een opgestoken duim, dat succes voorstelt]

- investering met eigen geld in openbaar vervoer
- 30% meer busvervoer in de kop van Noord-Holland
- nieuw hoogwaardig openbaar vervoer, zoals de Zuidtangent naar Nieuw-Vennep
- nieuwe fietspaden en -stallingen door fietsimpuls
- gemakkelijke overstap van auto naar ov door aanleg van P+R-plaatsen

GroenLinks kiest voor:

- een samenhangend net van metrokwaliteit in de regio Amsterdam met regionale treinen, metro en hoogwaardig openbaar vervoer;
- kortere wacht- en overstaptijden voor het openbaar vervoer;
- reisinformatie voor trein, bus en metro is tegelijk beschikbaar en actueel;
- aanbesteding van openbaar vervoer in grotere gebieden met gebruikerswensen, duurzaamheid en kwaliteit als belangrijke uitgangspunten;
- de provincie stimuleert dat in nieuwbouwwijken bij de oplevering van de eerste woningen een ov-verbinding beschikbaar is;
- vrije infrastructuur voor de Zuidtangent krijgt over het hele traject van Amsterdam-Zuidoost naar Velsen met een toekomstige opwaardering naar een (snel)tramverbinding;
- een goed functionerende ov-chipkaart met redelijke tarieven en voldoende gebruiksgemak;
- voorzetting van 'fietsimpuls' met meer en betere fietsenstallingen bij belangrijke (bus)stations en -haltes.

Groen verkeer

GroenLinks kijkt verder dan wegen en verkeer en richt zich op de mogelijkheden die het verkeer en de wegen in de provincie bieden. GroenLinks wil koploper zijn en blijven als het gaat om duurzame toepassingen als LED-verlichting, energie uit asfalt en elektrisch verkeer op groene stroom.

Voor het autoverkeer vindt GroenLinks dat bestaande wegen eerst beter benut moeten worden in plaats van nieuwe wegen aan te leggen die de provincie versnipperen. GroenLinks is daarom tegen de aanleg van de A8-A9 door de Wijkerpolder.

Schoon vervoer moet de aantrekkelijkste keuze worden voor reizigers.

GroenLinks staat voor duurzaam inkopen en groen aanbesteden bij vervoerconcessies en infrastructuurprojecten, slimme oplossingen als deelauto's en thuiswerken. De provincie kan innovatieve en maatschappelijke initiatieven stimuleren voor het verder vergroenen van vervoer.

GroenLinks blijft voorstander van de invoering van een kilometerheffing met differentiatie naar milieukeurmerken, plaats en tijd. Bij mobiliteit geldt dat de vervuiler betaalt: wie op drukke plekken of momenten rijdt in een vieze auto, betaalt meer. Zo blijft de bereikbaarheid in stand, maar vergroent het vervoer!

GroenLinks kiest voor:

- extra aandacht voor en aanpak van de gevaarlijkste kruispunten in de provincie;
- waar nodig uitbreiding van succesvolle P+R-terreinen;
- een nieuwe verbinding met Almere alleen voor openbaar vervoer, bijvoorbeeld een tunnel;
- medewerking aan proefprojecten voor een kilometerheffing in de provincie.

IV Natuurlijk groen!

De periode tot 2015 vraagt om scherpe keuzes en duidelijke afspraken over natuur, landschapsbeheer en landbouw. GroenLinks zet in op een aanpak die het beste past bij de diversiteit van de provincie die uiteenloopt van dichtbevolkte steden tot kleine dorpen. Afzonderlijke natuurgebieden en beschermd landschap in Noord-Holland zijn belangrijk aandachtspunten.

Realisatie van een ecologische hoofdstructuur in 2018 met een per gebied gerichte, specifieke aanpak op basis van samenwerking tussen partijen is het doel. Voor GroenLinks betekent dit een ecologische hoofdstructuur met meer natuurwaarde en biologische landbouw staat. Onteigening gebeurt alleen in uiterste nood.

De komende jaren staan in het teken van het smeden van vruchtbare coalities. Voor GroenLinks zijn agrariërs en recreanten bondgenoten. Alleen samen kunnen ze ambities realiseren. Alle partners moeten verantwoordelijkheid nemen en krijgen. De provincie heeft daarin een coördinerende en coachende rol.

Dankzij GroenLinks (2007-2010) [logo met bijvoorbeeld een opgestoken duim, dat succes voorstelt]

-
-
-
-
-

GroenLinks kiest voor:

- bevordering van groen toerisme en extensieve recreatie in de kop van Noord-Holland;
- voltooiing van de beheerplannen van Natura 2000 met goede afspraken over ammoniak en stikstof;
- naast stiltegebieden ook donkertegebieden, zodat in stilte, duisternis en ruimte samen voorkomen.

Eenheid en diversiteit

Samen met gemeenten moet de provincie synergie bereiken tussen productie en consumptie, met een onderscheid tussen de regio Amsterdam als voedselproducent voor de stad en het noorden van Noord-Holland als voedselproductie voor het hele land. Plus een visie op milieubewuste en diervriendelijke niet 100% biologische productiebedrijven die nu vaak tussen wal en schip vallen.

GroenLinks kijkt daarbij kritisch naar de regeldruk en soms onbedoelde tegengestelde richtlijnen. Een leidend principe blijft: een zo groen mogelijke omgeving. Hergebruik en vergroening van woningbouwlocaties, bedrijventerreinen en landschapsgezichten krijgen een impuls. In overleg met de sector wil GroenLinks bijvoorbeeld de bollensector vergroenen. GroenLinks wil duidelijke opvattingen formuleren over het begrip belevings- en natuurwaarde. Op die manier krijgen bijvoorbeeld venenweidegronden een goede toekomst. Graag spant GroenLinks zich in voor de bescherming en het voortbestaan van dieren. Het doden van dieren in de vrije natuur mag alleen bij aangetoonde aanzienlijke schade aan landbouwgewassen of gevaar voor andere dieren en mensen én als andere methoden niet werken. GroenLinks pleit voor schade van plaagdieren voorkomen en herstellen in plaats van een dierenonvriendelijk, agressieve bestrijding.

GroenLinks kiest voor:

- ondersteuning van agrarische natuurverenigingen voor de bescherming van weidevogels en het beheer van het boerenlandschap;
- bevordering van duurzame en biologische landbouw met als doel een aandeel van minstens 15% in 2015;
- agrariërs ondersteunen met een omschakeling naar biologische landbouw;
- een prominente plek in dorpen en steden in Noord Holland voor streekmarkten met lokale (biologische) producten;
- doden van dieren in de vrije natuur alleen bij hoge uitzondering;
- diervriendelijke en effectieve bestrijding van plaagdieren.

V Samen zorgen en leven

De provincie speelt een bescheiden rol als aanjager en/of coördinator voor andere overheden om zorg en cultuur toegankelijk te houden. Dat wil niet zeggen dat GroenLinks geen oog heeft voor deze onderwerpen. Efficiënte en effectieve samenwerking en afstemming tussen maatschappelijke organisaties, bedrijven en andere overheden is essentieel voor een leefbare omgeving. Als het aan GroenLinks ligt, worden korte doorlooptijden en weinig bureaucratie werkelijkheid; versnippering door hobbyprojecten van gedeputeerden behoort tot het verleden.

Brede toegankelijkheid van zorg- en cultuurvoorzieningen staan bij GroenLinks voorop. Binnen de mogelijkheden wil GroenLinks erop toezien dat in Noord-Holland een sluitend, efficiënt netwerk voor zorg, welzijn, sport en cultuur aanwezig is.

GroenLinks kiest voor extra aandacht aan krimpgebieden en sociale initiatieven voor zwakkere groepen en minderheden. GroenLinks benadrukt dat preventieve zorg de beste is voor de nabije en verre toekomst. Aandacht voor een goed functionerend zorgnetwerk, een van de groeisectoren in de economie, is essentieel.

In de nabije toekomst zullen de meeste jeugdzorg- en welzijntaken van de provincie overgaan naar gemeentes. GroenLinks maakt zich sterk voor een gestroomlijnd transitietraject met optimale begeleiding en kennisoverdracht. De provincie blijft verantwoordelijk blijft voor 'zware jeugdzorg', zogenaamde residentiële jeugdzorg, omdat zij in tegenstelling tot vele kleine gemeentes de kennis en capaciteit heeft voor deze belangrijke, specifieke zorgvoorzieningen. Preventieve zorg, binnenkort een gemeentelijke taak, moet worden geïntegreerd in welzijn, sport en onderwijs.

Dankzij GroenLinks (2007-2010) [logo met bijvoorbeeld een opgestoken duim, dat succes voorstelt]

- een leefbare omgeving voor iedereen
- kleinschalige woonvormen voor onder meer ouderen, GGZ-patiënten en (autistische) jongeren
- inzet voor pleegouders door oprichting van een noodfonds
- opvang van zwerfjongeren in onder andere Haarlem
- zichtbaarheid en digitalisering van cultuur

GroenLinks kiest voor:

- toegang tot cultuur en passende zorgvoorzieningen voor iedereen, zowel op het platteland als in grote steden;
- een open, multiculturele én multimediale samenleving met ruimte voor diversiteit, emancipatie en (internationale) ontwikkeling;
- ondersteuning van gemeentes in krimpgebieden voor zorg- en cultuurnetwerken;
- een coördinerende rol bij pleegzorg, kleinschalige woonvormen voor minderheden, ouderen en zwakkeren in de maatschappij en opvang van dak- en thuislozen, in het bijzonder zwerfjongeren.

Verbindende cultuur

GroenLinks onderschrijft de maatschappelijke betekenis van sport en cultuur die verbindt. Tegelijk vormt cultuur een belangrijke motor van de Noord-Hollandse economie. Er moet ruimte blijven voor innovatie en multiculturele, internationale dimensies in Noord-Holland.

Iedereen moet in aanraking kunnen komen met cultuur. Een regionale spreiding van cultuurvoorzieningen in de provincie is noodzakelijk, net als het behoud van natuur- en recreatiegebieden en cultuurhistorie. De provincie kan zich richten op spreiding en uitwisseling van cultuureducatie en -participatie, een functie die aanvullend is aan landelijk en gemeentelijk cultuurbeleid.

GroenLinks is voorstander van om de Olympische Spelen naar Noord-Holland halen. Dit evenement versterkt de internationale positie van de provincie en bevordert de ontwikkeling van topsport, breedtesport, het verenigingsleven, een duurzamer transportsysteem en stedenbouw en architectuur. Ook vindt GroenLinks dat de functie van Sportservice Noord-Holland moet blijven bestaan.

GroenLinks kiest voor:

- een balans tussen ecologisch en cultuurhistorisch: natuurgebieden intact laten en recreatieparken zo groen mogelijk maken en/of houden;
- beheer en behoud van cultuurhistorie met goede voorzieningen voor digitale opslag van (cultureel) erfgoed;
- aandacht voor landschap- en stadsgezichten, bijvoorbeeld de Westfriese omringdijk en de Stellingen van Amsterdam en Den Helder zonder aanleg van wegen.
- uitwisseling en samenwerking tussen culturele instellingen in Noord-Holland bevorderen, zodat (virtuele) brandpunten voor cultuureducatie en -participatie ontstaan;
- het niveau van architectuur en landschapsgezichten hoog houden in de provincie door handhaving van en toezicht op architectonische kwaliteit en duurzaamheid van gebouwen.
- bevordering van een multimediale cultuur met RTV Noord-Holland als koploper die met allerlei platforms de inwoners van Noord-Holland bindt, informeert en inspireert.

VII Groene groei

GroenLinks is sinds jaar en dag een voorloper in duurzame economie. De economische crisis betekent voor GroenLinks niet dat vergroening op een laag pitje komt te staan. Integendeel: een groene doorbraak is noodzakelijk. Nú is het tijd voor een volgende stap om innovatie te stimuleren. De provincie kan en moet daarbij een centrale rol spelen.

GroenLinks pleit voor krachtige, heldere beslissingen en een vergroening van de economie. Grote delen van Noord-Holland zitten aan de grens van wat het milieu kan dragen - vooral het gebied tussen de IJmond en Amsterdam. Het landelijk beleid is op deze terreinen onvoldoende effectief. De provincie moet extra stappen zetten. Prioriteiten stellen op basis van duidelijke berekeningen van de milieubelasting per regio zijn nodig.

GroenLinks vindt dat de provincie een duurzame economie zou moeten stimuleren door kennisdeling en -uitwisseling tussen ondernemers en belanghebbenden te bevorderen. Economie en leefbaarheid gaan daarbij hand in hand. Voor een krachtig economisch beleid zijn andere instrumenten effectiever dan subsidies voor groene projecten. Scherpe milieueisen leiden bijvoorbeeld tot snellere vernieuwing.

GroenLinks wil dat de provincie in de vergunningverlening de grens opzoekt van wat haalbaar is. Duidelijke keuzes gaat GroenLinks daarbij niet uit de weg: welke bedrijvigheid is acceptabel en waar is ruimte voor vergroening en innovatie? Regelgeving die de ontwikkeling van een groene en vernieuwende economie belemmert, moet worden voorkomen. Daarnaast heeft de provincie zelf een voorbeeldrol bij het bewerkstelligen van de transitie naar een duurzamere bedrijfsvoering.

Dankzij GroenLinks (2007-2010) [logo met bijvoorbeeld een opgestoken duim, dat succes voorstelt]

- een duidelijke procedure voor versterking van duurzaamheid
- overzicht over invulling van energiebesparing en duurzame energie bij bedrijven
- opwekking van twee keer zoveel windenergie als jaren geleden
- ontwikkeling van duurzame economie en werkgelegenheid

GroenLinks kiest voor:

- scherpe duurzaamheidseisen en prestatienormen;
- het ontlasten van regio's die aan de grenzen van de milieuruimte zitten;
- een garantiefonds voor groene leningen, met lagere rentes en terugverdientijden die bedrijven de tijd geven zich te ontwikkelen;
- groene start-ups en andere duurzame innovatieve projecten ondersteunen;
- het organiseren van kennisontwikkeling op het gebied van duurzame en innovatieve economie, in samenspraak met ondernemers en andere belanghebbenden;
- versterken van transparantie door eisen aan milieubeheerssystemen, integrale duurzaamheid (People-Planet-Profit) en kennisdeling bij bedrijven;
- ontwikkeling van nieuwe kennis op het gebied van groen ondernemen;
- revitalisering van winkelcentra in plaats van vestiging van nieuwe winkellocaties;
- vergroening van bedrijventerreinen;

- slimme integratie van cultuurhistorische ontwikkeling, recreatie en landbouw, in samenspraak met agrarische ondernemers en andere belanghebbenden;
- activiteiten verminderen die veel milieubelasting veroorzaken en relatief weinig werkgelegenheid opleveren (zoals kolenoverslag in de Amsterdamse haven).

Duidelijke keuze voor duurzame energie

GroenLinks wil een vergaande reductie van het energiegebruik en andere vormen van milieuschade. Het gebruik van niet-duurzame energie door bedrijven moet in 2050 zijn gehalveerd. Sterker nog: de Europese Raad voor Duurzame Energie heeft medio 2010 aangegeven dat in 2050 de gehele energievoorziening in de EU duurzaam kan zijn - als er duidelijke keuzes komen.

GroenLinks zet bij het provinciaal milieubeleid in op duidelijke normen, bijvoorbeeld door het vaststellen van 'ecologische voetafdruk' van bedrijven. Dat levert een beeld op van belastende sectoren en helpt bij het kiezen. Het is wenselijk dat de provincie behalve economische groei andere indicatoren hanteert voor 'welvaart'. De internationale dimensie van maatschappelijk verantwoord ondernemen is belangrijk.

Om de doelstellingen op langere termijn te realiseren, zijn nú effectieve maatregelen nodig. GroenLinks zal inzetten op een helder en realistisch transitieplan met duidelijke doelstellingen voor 2050, tussenstappen en prioriteiten. Hoe eerder deze keuzes helder zijn, des te effectiever de transitie naar een duurzame economie.

GroenLinks kiest voor:

- ontwikkeling van duurzame energiebronnen, zoals zonne-energie, biomassa, watermolens en aardwarmte en lokaal opgewekte energie;
- uitbreiding van de mogelijkheden voor biologische landbouw en veeteelt, tot minimaal 15% in 2015 (en 50% in 2050), bij voorkeur in combinatie met lokaal opgewekte energie;
- het stimuleren van offshore windindustrie en daaraan gerelateerde industriële activiteiten, bij voorkeur in de kop van Noord-Holland.

VII Verantwoord en vernieuwend besturen

De positie van de provincie staat van verschillend kanten onder druk. Moeten de provincies samengaan of verdwijnen? Welke taken horen bij de provincie, welke bij gemeenten? In Noord-Holland speelt in het bijzonder de noodzaak om het vertrouwen van de burgers te herstellen na het debacle met de gelden die bij Landsbanki waren gestald.

De provincie Noord-Holland moet als bestuurslaag betrouwbaar, zichtbaar en toegankelijk zijn voor alle inwoners. Zeggenschap, dienstbaarheid, zorgvuldigheid en effectiviteiten staan voorop in de contacten met inwoners van de provincie. Dat geldt niet alleen voor het bestuur, maar ook voor de ambtelijke organisatie. Voorlichting en kennisoverdracht op maat zullen leidend zijn. Burgers krijgen meer zeggenschap.

De provincie heeft een toezichhoudende taak naar de gemeenten. De afgelopen jaren is er veel discussie geweest in hoeverre kleine gemeenten kunnen voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen. Initiatieven voor samenwerking en fusie moesten vooral van onderop komen. Het lukte niet altijd om alle partijen op één lijn te krijgen.

Feit is dat de afgelopen jaren er veel taken verschoven zijn naar de gemeente. De huidige discussie over verdere decentralisatie van de jeugdzorg toont aan dat het proces niet stopt. Het wordt voor kleine gemeenten steeds moeilijker om aan de alle kwaliteitseisen te voldoen.

Landelijk speelt de discussie in hoeverre het middenbestuur toekomst heeft. GroenLinks meent dat het middenbestuur bij uitstek geschikt is voor bescherming van natuur en landschap, ruimte voor wonen en werken, een goed openbaar busvervoer, een schoon milieu en duurzame energie. Daarom heeft en houdt de provincie bestaansrecht.

Een discussie over omvang en taken van de provincie is wenselijk. Er moet eerst aangetoond worden dat schaalvergroting daadwerkelijk tot minder bestuurlijke druk en meerwaarde voor de inwoners van Noord-Holland leidt.

Het besef dat Europa belangrijk is voor Noord-Holland neemt toe. Naast de Europese structuurfondsen zijn ook andere fondsen beschikbaar die projecten in de provincie mede kunnen ondersteunen. De gegroeide samenwerking met de andere Randstadprovincies wordt voortgezet met als doel om regionale projecten op te zetten. Gemeenten kunnen bij deze samenwerking aansluiten.

In de discussie over het middenbestuur komen de waterschappen in beeld. Een beslissing over de toekomst van deze oudste bestuurslag neemt de rijksoverheid. Als de waterschappen opgeheven worden, vindt GroenLinks dat de taken het beste bij de provincie ondergebracht kunnen worden.

GroenLinks kiest voor:

- actieve betrokkenheid van burgers bij de provincie, bijvoorbeeld door (digitale) burgerpanels;
- initiatiefnemers van burgerinitiatieven krijgen de mogelijkheid over hun voorstel met Provinciale Staten in discussie te gaan;
- sterke gemeenten die kunnen voldoen aan de kwaliteit die burgers mogen verwachten;
- wanneer dit niet lukt is herindeling/fusie aan de orde, zo nodig met een stevige regierol van de provincie;
- terughoudendheid in intergemeentelijke samenwerking (zoals Samen En Toch Apart), omdat er weinig democratische controle is.

Degelijke huishouding

De overheid heeft de verantwoordelijkheid zorgvuldig om te gaan met vermogen. In de afgelopen periode is de provincie Noord-Holland geconfronteerd met de gevolgen van de crisis. De provincie Noord-Holland kon het bedrag van € 78 miljoen dat zij had uitstaan bij de IJslandse Bank Landsbanki niet terug kon vorderen. Naar aanleiding van deze gebeurtenis hebben Provinciale Staten van Noord-Holland een Provinciale Onderzoekscommissie ingesteld. De commissie heeft een groot aantal aanbevelingen gedaan, die voor een belangrijk deel al in concrete acties zijn vertaald.

De provincies moeten de komende jaren fors bezuinigen. In de afgelopen Statenperiode heeft het Rijk tweemaal gekort op het Provinciefonds. De verwachting is dat door het nieuwe regeerakkoord weer minder geld naar de provincie zal gaan. Dit betekent keuzes maken.

Een groot deel van het budget wordt besteedt aan infrastructurele werken, het ligt dan ook voor hand om deze projecten door te lichten op nut en noodzaak. GroenLinks vindt het van belang dat ook in financieel krappe tijden de doelstellingen voor milieu, natuur en duurzaamheid overeind blijven.

GroenLinks vindt dat de provincie een actief diversiteitbeleid moet voeren en duurzaam inkopen en maatschappelijk ondernemen ondersteunt. In de rol als opdrachtgever kiest de provincie voor organisaties die dit toepassen.

GroenLinks blijft zich inzetten voor de aanpak van mondiale problemen en streeft daarom naar instandhouding van het fonds ontwikkelingssamenwerking. De provincie werkt mee aan de realisatie van de millenniumdoelen voor 2015.

GroenLinks kiest voor:

- volledige uitvoering van de aanbevelingen over de financiële en personele bedrijfsvoering uit het rapport van de onderzoekscommissie (Triple R, Regels, Risico en Rendement);
- middelen tijdelijk onderbrengen bij het Ministerie van Financiën, het zgn. integraal schatkistbankieren;
- op termijn een deel van de middelen plaatsen bij banken die duurzaam beleggen;
- alle inzet om een groot deel van de € 78 miljoen terug te krijgen;
- een effectieve en duurzame bedrijfsvoering met digitale informatie die voldoet aan eisen van privacybescherming, openbaarheid en beveiliging en die gebruik maakt van open standaarden;
- een sluitende begroting, vooral door kritisch naar de uitgaven te kijken;
- concentratie op de kerntaken met eigen invulling op het terrein van klimaat, zorg en welzijn (Lodders-plus);
- de mogelijkheid van lastenverhoging via hogere opcenten openhouden;
- jaarlijks 1,25 miljoen euro beschikbaar voor ontwikkelingssamenwerking;
- ondersteuning van organisaties die duurzaam inkopen en maatschappelijk ondernemen.